

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : ΔΥΟ ΩΡΕΣ

ΘΕΜΑ Α

A1) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η ιδεολογία της «Μεγάλης ιδέας» δημιούργησε προσδοκίες για διεύρυνση των συνόρων της Ελλάδας.
2. Ο εξωτερικός δανεισμός της Ελλάδας διογκώθηκε κατά τη δεκαετία του 1830.
3. Στη διάρκεια του 19ου αιώνα η ελληνική ναυτιλία ακολούθησε πτωτική τάση.
4. Το βαμβάκι και ο καπνός κατείχαν την πρώτη θέση στις ελληνικές εξαγωγές στα τέλη του 19ου– αρχές 20ού αιώνα.
5. Η άφιξη των προσφύγων μετά το 1922 ήταν ο καταλύτης στη δυναμική της ελληνικής κοινωνίας.

Μονάδες 15

A2) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο και καταλήγοντας στο πιο πρόσφατο:

- α. Ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού δικτύου της Ελλάδας
- β. Επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά
- γ. Έναρξη της μεγάλης οικονομικής κρίσης στη Νέα Υόρκη
- δ. Ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας
- ε. Ολοκλήρωση της διάνοιξης της Διώρυγας του Σουέζ

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1) Ποιοι ήταν οι λόγοι πύκνωσης του οδικού δικτύου;

Μονάδες 10

B2) Τι γνωρίζετε για την πτώχευση του 1893 και την επιβολή του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου (ΔΟΕ);

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β

1) Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται:

α. να περιγράψετε την εικόνα που παρουσίαζε το πιστωτικό σύστημα της Ελλάδας κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της και μέχρι το 1841. (μονάδες 12)

β. να παρουσιάσετε τις δραστηριότητες της Εθνικής Τράπεζας κατά το πρώτο διάστημα της ίδρυσής της και να αναδείξετε τις αλλαγές που έφερε η λειτουργία της στην οικονομία της χώρας. (μονάδες 13)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Οι τοκογλύφοι που αποτελούσαν ένα ακόμα συστατικό στρώμα της ελληνικής αστικής τάξης, στο α' μισό του 19ου αιώνα, υφαρπάζοντας το μερίδιό τους από το πλεόνασμα της αγροτικής παραγωγής και ωθώντας σε εμπορικοποίηση, συχνά δεν ήταν άλλοι από τους τοπικούς άρχοντες, τους εμπόρους, ακόμα και τους πλούσιους χωρικούς. Οι φόροι, τα εμπορικά κυκλώματα και η τοκογλυφία αποτελούν έτσι τις κύριες μορφές που συμπορεύονται με την αυξανόμενη ενσωμάτωση των ανεξάρτητων μικροκαλλιεργητών στο εκχρηματισμένο εμπορικό σύστημα.

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, Εξάρτηση και Αναπαραγωγή – Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830 – 1922), σελ. 93

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Τα ιδρυτικά νομοθετήματα παρεχώρησαν στην τράπεζα το λεγόμενο εκδοτικό προνόμιο. Ήταν το αποκλειστικό δικαίωμα να κυκλοφορεί τραπεζογραμμάτια, υπό τον όρο ένα σοβαρό ποσοστό τους να καλύπτεται από τα αποθέματά της, αφενός, σε χρυσό και άργυρο, ατόφιο ή νομισματικό, και, αφετέρου, σε διεθνή «βαριά» συναλλάγματα, όπως ήταν εκείνη την εποχή το γαλλικό φράγκο και η στερλίνα. Σε γενικές γραμμές, αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο η δραχμή θα συνδεόταν στο εξής με το διεθνές νομισματικό σύστημα [...]. Οι εγχώριοι κεφαλαιούχοι αντιλαμβάνονταν ότι ο συμβιβασμός με την Εθνική θα ήταν, αργά ή γρήγορα, η μόνη λύση. Οι ιδιώτες κεφαλαιούχοι, έμποροι, τοκιστές και κτηματίες, παρείχαν στην τράπεζα τις απαιτούμενες εγγυήσεις, δανείζονταν εκείνοι τα τραπεζικά κεφάλαια προς 8 έως 10% και τα επαναδάνειζαν στους αγρότες προς 12 έως 48% [...]. Πράγματι, η πολιτική αυτή προήγαγε, ουσιαστικά, την μετεξέλιξη του πιστοδοτικού συστήματος, το άνοιγμα του τραπεζικού συστήματος σε ανταγωνισμούς και, μακροχρονίως, τον γενικότερο εκσυγχρονισμό της οικονομίας.

Γ. Β. Δερτιλή, Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2014, σσ. 239-240 και σ.250

Μονάδες 25

- 2)** Αντλώντας πληροφορίες από το παρακάτω κείμενο και βασιζόμενοι στις γνώσεις σας:
- α. να παρουσιάσετε κριτικά τους παράγοντες που συντελούν στην απόφαση για τη δημιουργία σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα, μετά το 1880. (μονάδες 13)
 - β. να αιτιολογήσετε γιατί ο Τρικούπης προκρίνει σιδηροδρομική γραμμή ενός μέτρου πλάτος. (μονάδες 12)

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Το πλαίσιο μέσα στο οποίο παίρνεται η απόφαση για το σιδηροδρομικό δίκτυο στην Ελλάδα. Το 1882 [...] Α) Υπάρχει ένα συνολικό σχέδιο. [...] Μετά το 1857, μέχρι το 1880, υπάρχουν τουλάχιστον 10 προτάσεις ακόμα ξένων κεφαλαιούχων για να επενδύσουν σε σιδηροδρομικές γραμμές στην Ελλάδα. Β) Υπάρχει και η πολιτική βούληση, η οποία έχει διαμορφωθεί κάτω από ορισμένες πιέσεις. Πρώτα απ' όλα η ιδεολογική πίεση. Με απλά λόγια, ο σιδηρόδρομος σημαίνει ανάπτυξη. Αυτή είναι η γνώμη που επικρατεί. [...] Υπάρχει, όμως και γεωπολιτική πίεση. [...] Βρισκόμαστε στην εποχή της τρίτης φάσης των σιδηροδρόμων διεθνώς. [...] Γ) Υπάρχει [...] και η αίσθηση ότι αυτό το σχέδιο μπορεί να πραγματοποιηθεί. Λόγω ευνοϊκής συγκυρίας, [...] γιατί η προσάρτηση του Θεσσαλικού σιτοβολώνα δημιουργεί την προσδοκία ότι θα λυθεί το στρατηγικό πρόβλημα της αυτάρκειας της χώρας [...] κυρίως σε σιτηρά. [...] Ο Τρικούπης αποφασίζει να κατασκευάσει γραμμή ενός μέτρου πλάτος. [...] Δεν πρόκειται να περάσει όλο το ρεύμα του διεθνούς εμπορίου από την Ελλάδα επειδή εμείς θα κάνουμε σιδηρόδρομο. Η Ελλάδα δεν θα αναπτυχθεί όταν μπει στον όμιλο των ανεπτυγμένων χωρών. Θα αναπτυχθεί για να μπει. Το κράτος πρέπει να εξασφαλίσει την επιτάχυνση της εσωτερικής ανάπτυξης με το μικρότερο δυνατό κόστος. [...] Παπαγιάννης. Ε. (1984). Οι ελληνικοί σιδηρόδρομοι: 1880-1910, στο Όψεις της ελληνικής κοινωνίας του 19ου αιώνα (επιμ. Δ.Τ. Τσαούση). Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», σ. 109- 114

Μονάδες 25

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!